Oprawiono w r. 1942.

Kronika Cerkwi Stauropigialnej we Lwowie.

46[illegible] Stefan Dropan mieszczanin lwowski
zakłada monaster S. Onufrego na Krakows:
kim przedmieściu, poddaje go władzy mo:
nastera Uniejowskiego, opiekę nad tym no:
wozałożonym monasterem miało mieć bractwo
cerkwi lwowskiej Uspenia Bohorodycy, któ:
re to bractwo później tytuł Stauropigii
przyjęło. Fundacyją tę potwierdził najprzód
Jędrzej Odrowąż starosta lwowski a w r.
1469 Król Kazmierz. Zbudowany został
ten monaster w r. 1463.

[illegible]21. Magistrat lwowski złożony z urzędników
obrządku łacińskiego uciemięża Rusinów
Wyznaczona od Króla Komisyja r. 1521 i Król
sam feria 6a in vigilia S. Petri et Pauli
zatwierdza a) że Rusini w sprawach przysięgać
mają nie w Kościele lecz w cerkwi b) że mo:
gą w sprawach być użyci za świadków c) że
popi z sakramentem do chorych w mieście w
ornacie bez świec zaś w ruskiej ulicy i ze:
świcami chodzić mogą. d) magistrat powi:
nien tylko mężów w zakonie biegłych, chwa:
lebnych obyczajów, i przez parafian wybra:
nych na parochów ruskich prezentować. e)
pogrzeby ruskie mogą być w mieście prowa:
dzone przez popa w ubiorze cerkiewnym
jednak bez świec i dzwonów i śpiewu (czego
dotąd zabraniano) dopiero w ruskiej ulicy
wolno, dzwonić śpiewać i inne obrzędy spra:
wować.

1547 zbierano składkę po całej Rusi za wezwa:
niem Metropolity Kijowskiego i Arseniusza biskupa
rusk. przemyskiego na odmurowanie Cerkwi
Uspeńskiej we Lwowie ponieważ się mury roz:
padły i zawaleniem grożą.

[illegible]51. Arseniusz Bałaban władyka chciał zabrać
rząd majątku klasztoru Uniejowskiego i lwowskie:

R. 1522 przywilejem danym w Wilnie na prośbę
Konstantyna Iwanowicza Xięcia na Ostrogu, a
drugim r. 1524 w Lwowie danym uwalnia Król Zygm. I
ten monaster od czynszu gruntowego groszy 24
mającego się płacić za ogród (Obacz Lietopis
lwowskago Stauropigialnago Bractwa –
przez Zubryckaho w Żurnalu Ministerstwa
narodnago Proswieszczenia 1849 część 62
otdieł II str. 1 – Prócz tego wydrukowano
14 dokumentów z r. 1522 i 1586–1637 dotyczą:
cych tegoż bractwa, dostarczonych przez
Zubryckiego w dziele: Pamjatniki

R. 1557 zrzekł się Bałaban prawa do monasteru S. Onufrego pod karą 1000 grzywien, jednak o więź: łości monasteru Uniejowskiego porywał go jeszcze z rozkazu Królewskiego r. 1555 d. 20 lipca do sądu swego Makary Metropolita Kijowski.

go S. Onufrego, w tem celu nasłał uzbrojonych Kra: nych którzy mnichów przy S. Onufryjskim monas: terze pojmali tych więził Arseni najprzód w stu: przy cerkwi S. Jerzego a potem w cerkwi. Jednak: że wskutek skargi bractwa cerkwi Uspenia przed Królem Zygmuntem Aug. gdy Bałaban owych mni: chów puścić niechciał posłał starosta lwowski podstarościego Mikołaja Hinke który slusarzom gwałtem drzwi otworzyć kazał i więźni wypuścił. Król zaś dekretem swym feria secunda post fes: tum ascensionis 1551 pod karą 300 grzywien za: kazał Bałabanowi wdzierać się do tego lub Uniejowskiego monasteru

1556 zaczęto budować cerkiew Uspenia na miejscu dawnej po większej części nakładem hospodarów multańskich, na budowę r. 1558 dał hospodar Mul: tański Alexander 100 złł liczby lachskiej drugi raz także 100 złł, kazał kilka dzwonów ulać do tej cerk: wi, uposażył ją sprzętami i. t. p. w R. 1559 dał jeszcze na fabrykę 80 złł. Xiążę ten opiekował się wielce duchowieństwem ruskim w Galicyi gdyż na jego koszta uczyli się Dzieci z Lwowa i Lwo: myśla w Mołdawij śpiewać po grecku i serbsku. Cerkiew dokończono 1559 r.

R 1559 jest już wzmianka o lwowskim Krzyżo: nośnym bractwie ruskim (Stauropigion) którem się Xiążę Ostrogski Opiekował. Lo: dobne bractwo było tylko w Wilnie jeszcze pod opieką Skumina Tyszkiewicza i Sapiehy. Obate bractwa podlegały tylko patryarsze carogrodzkiemu

1565 polecił Alexander Xiążę Multański aby na jego koszta cerkiew Uspenia miedzią pokryto

1572 Zygmunt August pod karą 20000 złł węg. zaka: zuje Rusinów nieiskać i listem swym na sejmie Warszawskim d. 20 Maja pisanym pozwala też same wolności Rusinom lwowskim co i Łacinnikom toż samo potwierdził Król Henryk d. 15 Kwietnia 1574.

1575 podczas jarmarku niepozwalali Burmistrze podczas jarmarku Rusinom towarów swoich sprzedawać kazali ich kramy porozwalać i

Kupca Dymitra Krasowskiego uwięził i grzywnami obłożył.

1577 Stefan Batory potwierdza przywilej Zygmunta Augusta dany Rusinom 1572

1578 Stefan król podczas bytności swej we Lwowie dozwolił Rusinom tylko w czasie jarmarków i targów towary sprzedawać propinacyę zaś lwowską w ręku polaków zostawił.

1580 na zażalenie się Konstantego Kornjakta d. 20 Maja w Wilnie zakazuje Król Stefan magistratowi przeszkadzać w murowaniu cerkwi (pewnie S. Jerzego ?) i wieży i zaprowadzaniu na nią dzwonów.

1584 Król Stefan niechce przymuszać Rusinów do nowego kalendarza Gregoriańskiego, zakazuje im jednak święta rzymskie publicznie gwałcić.

1585 Konstanty Xiążę Ostrogski odbudował monaster S. Onufrego.

1586 przybył do Lwowa Joachim patryarcha wielkiej Antyochii, d. 1 Stycznia 1586 przepisał prawidła bractwu Stauropigialnemu przy cerkwi uspenia bożia matery, skłonił do założenia szkoły w której języka słowiańskiego i greckiego uczono, do zakupienia drukarni za 1500 złp. i założenia szpitalu lecz zganił zwyczaj święcenia paschy (kołaczów) w domach. Gedeon Bałaban d. 22 Marca 1586 wyklął mieszczan za to że paschy w domu nie święcili – D. 1 i 20 Maja 1586 zrobił Ged. Bałaban odezwę na wsparcie Cerkwi Uspenia, szpitalu i domów cerkiewnych które pogorzały oraz szkoły w której Metropolita Dimontyjski i Elazoński z Carogrodu przybyły po grecku i sławiańsku naukę daje. Tegoż roku feria 2o post festum S. Adalberti uzyskali Dominikanie w urzędzie radzieckim wyrok aby pod karą 30 grzywien podczas kazania u Dominikanów na wieży Stauropigialnej nie dzwoniono.

między 1580 – 1588 Konstanty Kornjakt wybudował cerkiewkę trzech króli która potem Bałaban Alex. odnowił w r. 1671.

R. 1585 na zamku Król. warszawskim w sobotę wilij świętego Macieja Apostoła stanęła pisemne ugoda między Bałabanem a Dymitrem Sulikowskim za pośrednictwem. Ostafia Wołowicza Kanclerza litewskiego i Konstant. Ostrogskiego wojew. Kijowsk. Stanisława Żołkiewskiego wojewody bełsk Jana Hlebowicza Kasztelana Mińskiego w sprawie że Sulikowski pieczętując cerkwie rusinów zmuszał do przyjęcia świąt według nowego Kalendarza Sulikowski, tam powiedziano że te rozruchy więcej z przypadku niż z chęci się stały a zatem na wieczne czasy mają być umorzone i zapomniane i wszelkie protestacyje skasowane, i biskup ani Rusini wspólnie nie mogą więcej narzucać sobie świąt ani też ceremonii, dzwonienia zakazywać dopóki się Metropolita z Papieżem nie pojedna. wpisano tę ugodę interczyzę do ksiąg.

1588. Bałaban Gedeon kłóci się z bractwem Stauropi:
gij, zakazuje im sakramentów administrować u:
jąwszy Panom Grekom. Lecz Rusini mimo inter:
dyktu weszli do cerkwi i kapłana z ambony
zrzucili. Xiąże Konstanty Ostrogski wojewoda
kijowski pracował nad tem aby bractwo z bis:
kupem Bałabanem pogodził.

1589. Ged. Bałaban sprowadziwszy swym bio konnym pod:
jazdem z Uniowa Ihumena tamtejszego Szymona
Boryszowskiego wymógł z niego i z zbiegłego mni:
cha Teodorego Terbeckiego przed aktami ziemski:
mi lwowskiemi feria 5a. post festum S. Margarethae
1589 że mu ci imieniem całego zgromadzenia pra:
wa swe do monasteru S. Onufrego we Lwowie od:
stąpili; lecz bractwo przemocą z klasztoru S. Onufrego
Bałabana wyparło i wraz z monasterem Unioskim
sprawę przed Króla i Patryarchę carogrodzkiego wyto:
czyło. Patryarcha Jeremiasz skutek sądu który się z Metropo:
lity kijowskiego Michała Rahozy i innych 5 biskupów
w Tarnopolu [illegible] naradą odbył ogłosił towarzystwo
Stauropigialne za niepodległe biskupowi lwows:
kiemu ruskiemu i nadał temuż bractwu prawo
rządzenia monasterem S. Onufrego, zalecił oraz
Konstantemu Kornjaktowi odnowienie cerkwi
brackiej. r. 1590

[illegible]

1590. na Synodzie w Brześciu odprawionym w czerwcu
oskarżyło bractwo Stauropigialne Lwowskie przed
władykami i Metropolitą Gedeona Bałabana
że Symeona popa od cerkwi błahowiszczeńskiej pod:
czas soboru u S. Jerzego do sługi przywiązać ka:
zał zhańbił i z miejsca wygnał że pobożnego
czernca i drukarza brackiego Mins z monasteru
brackiego S. Onufrego za szyję wyciągnąć i w łańcu:
chach okutego w Haliczu trzymał w kajdanach w
krylosie wypuściwszy go schwytał go i znowu potem
we Lwowie do wozu swego przywiązawszy trzymał
go dzień i noc, zakazał mu aby się z bractwem nie
wdawał i aby się ze Lwowa oddalił potem post zegl:
szy go we Lwowie kazał go 4 swym sługom schwy:
tać lecz go magistrat obronił, że Jwana Rohatyń:
ca kazał swemu bratu Waskowi Bałabanowi bić,
że pewnego młodzieńca który Rohatyńcom księgi
ojców ss. przepisywał schwytał wszystkich pokojach lu:
dziom trzymać a bratu Waskowi bić kazał zaka:
zując czytać książki, że Jwana Krasnowskiego w

przytomności patryarchy Antyocheńskiego bić ka:
zał, a gdy go patryarcha bronił przed urzędem
miejskim za gardłowy uczynek pozwał że po
liturgij przywileje bractwa ludowi czytał, że
Klasztor S. Onufrego opanować kazał że d. 7
Januarij braci swych Adama i Iwana z przyja:
cielem Wasilkowskim napadł na szkołę bracką który
tamże nauczycielowi Kiryllе za to że przed Patry:
archą imieniem bractwa po grecku miał mowę
brodę wytargało i biło a gdy bractwo oparło się w
mieście ich przemocy Adam Bałaban z sługami
władyki do Rohatyna pojechał i tam bractwu
które się z Lwowskim jednoczyło gwałty wyrządzał
bił tamże zakazał kapłanom dnieu krzcić i
muszono je do Lwowa do Klasztoru S. Onufrego
wozić do chrztu, kazał w cerkwi bractwo wy:
klinać na Wielkanoc uwięził kapłana brackiego
Michała i ledwie go na prośbę Konst. Kornjakta i
wojewodziny wołoskiej wypuścił potem tegoż kapła:
na wtrącił u S. Jura przez czas niejaki do jamy
smrodliwej, że do tej jamy kazał wtrącić Iwana
syna drukarza, który tamże umarł i pogrzebiony
został że najechał monaster S. Onufrego z 100 ludzi
którymi synowcowie Grzegorz syn Jurka i Jan
syn Waśki dowodzili, rozegnał szkolne dzieci i
bić kazał i Ihumena Wasyla do S. Jura w smrod:
liwą jamę wtrącił i. t. p. Pokazuje się z tego
że Bałaban miał 5 braci: Adam, Iwan, Waśko, Jona
i Jurko a synowców 3. Grzegórz Iwan, Fedor
d. 22 Juni 1590 Synod przez Michała Rahozę wy:
dał dekret w którym potwierdza władzę bractwa
nad monasterem S. Onufrego i niepodległość bisku:
powi lwowskiemu, wyklął zaś parafian cerkwi
bohojawlenia, błahowiszczenia, S. Theodora S. Mi:
kołaja i innych za to że bractwo prześladowali
Na tymże Synodzie d. 20 Juni 1590 postano:
wiono aby się co roku o tym czasie na Synod
do Brześcia zjeżdżali pod karą płacenia grzy:
wien a w powtórnym razie usunięcia
Ponieważ cerkiew stauropigialna zgorzała
pisało bractwo o wsparcie do protektora hospo:
dara multańskiego Piotra który r. 1590 na

do budowania cerkwi stauropigialnej zgodzony
był architekt Paweł Rzymianin w r. 1597 tenże jego
Wojciech Kapinos mieszczanin Lwowski dalej budowę pro:
wadził a w r. 1598 Ambroży Przychylny mieszczanin
lwowski. Obrazy malował Mikołaj Pietrachnowicz

[i zakazał prześladowań

wsparcie z ceł multańskich 50 talarów przezna:
czył.
Tegoż r. d. 2 Grudnia Iwan Bołoban brat
biskupa z uzbrojoną zgrają napadł Stauropigię
Tegoż r. Polacy Rusinów w Lwowie od rzemiosł
handlu i zarobku chcieli odsunąć.
1591. Dn. 18 Stycznia przybył do Lwowa Metropolita
Rahoza d. 22 Stycznia poświęcał małą cerkiew.
ks. S. Bazylego Wielk. S. Grzegorza i S. Jana Chry:
zost. pod dzwonnicą przez bractwo wystawioną
założył założyć fundamenta większej Cerkwi Us:
penia d. 25 Stycz. pozwał Bałabana przed
swój sąd względem ucisków bractwa [d. 23 Stycz.
przyznał bractwu prawo rozrządzania monaste:
rem S. Onufrego i czernic Bazylianek
Bałaban d. 16 Kwietnia wyklął kapłana i para:
fię z Gołogór że się z bractwem łączyła a d. 2
Maja popów lwowskich i czerców u S. Onufrego.
D. 30 Augusta bractwo cerkwi Błahowiszczenia
w Gródku połączyło się z stauropigią
Tego roku powtórny synod w Brześciu Litewskim na
nim d. 26 Oktobra uwolniony od klątwy Bałabana
kapłan z Gołogór tegoż dnia oświadczył przed
synodem Jona czerniec uniowski że Bałaban
postanowił po niego podwody do wsi Słowity stawił
go przed urzędem grodzkim lwowskim i dał wpisać
że monaster Uniowski zlewa na Bałabana swe pra:
wa, odwołuje swe zeznanie i prosi o rozgrzeszenie
D. 20 Lipca podczas nabożeństwa ~~napadł~~ cerkiew stauro:
pigialną kapłan biskupa Iwan chciał klątwę czytać na
popa stauropigialnego Michała a gdy ten liturgię od:
prawiał odrywał go od ~~[illegible]~~ ołtarza w tym tumul:
cie zapalił się od świecy obraz ołtarzowy a Grecyn
jeden uderzył go dwa razy kijem w głowę wypchnię:
to go za drzwi a on na ulicy klątwę odczytał.
Tegoż roku wydarł siłą Bałaban Monaster ~~[illegible]~~
Żydyczyński S. Mikołaja który król Teofanowi
biskupowi Mścisławskiemu czyli Meglińskiemu
obrządku wschodniego dla utrzymania nadał
a co patryarcha Antyocheński Joachim i sam
biskup Bałaban wprzódy stwierdził, w Czerwcu
patryarcha Carogrodzki rozkazał jeżli Bałaban
nie odda Monasteru aby był wyklęty.

Tegoż roku pisał Teodor Skumin Tyszkiewicz list
do bractwa Stauropigii w którym dziękuje bractwu
że przysłano grammatykę Grecką bractwu wileńs:
kiemu prosi o przysłanie jakiego zręcznego di:
daskala których bractwo wiele liczy
Tegoż r. synod brzeski d. 27 Oktobra uwolnił z pod
jurysdykcyi biskupiej bractwo lwowskie i wileńs:
kie.
1592 Zygmunt III d. 15 Octobr. potwierdza bractwo
Stauropigii oraz zatwierdza posiadłości łąki
monasterowi S. Onufrego przy błotach bilohoscz:
czańskich. — Przy cerkwi Uspenia była wtedy
szkoła, drukarnia, szpital ~~ ~~ ubogich oraz
dom gościnny dla księży — Tegoż r. wysłało
bractwo kapłana brackiego Michała z drugim
duchownym i listem rekomendacyjnym Dyo:
nizego Metropolity Tarnajskiego Exarchy wiel:
kiej i małej Rossyi do Moskwy do Cara Teodora
Iwanowicza ~~który dał~~ o wspomożenie, Car
dał bractwu 5 soroków soboli 5 soroków kun
na budowlę 50 dukat węgier. na pozłotę carskich
drzwi 20 Rubli dla duchownych a 10 Rubli
na szpital bracki — Wysłali także poselstwo o
wsparcie do Arona hospodara multańskiego syna
Alexandra który ich wspomógł — Zapisali się wtedy
do Bractwa Teodor Skumin wojewoda nowogrodzki
Bogdan Sapieha wojewoda minski, Adam Pociej
kasztelan brzeski — Bractwo się użala do
Carogrodu że Bałaban w monasterach szynkwa:
rów i psy myśliwe mieści że dwa razy zdradzał
wiarę i do papieżstwa chciał przejść, że Jezui:
ci wiele cerkwi Rusinom odebrali — Bałaban
udał się do Króla Zygmunta III względem monas:
teru S. Onufrego wyznaczono deputacyi dla
rozstrzygnięcia sporów Cyryla Terleckiego bisk
łuck. Jakoba Wierzbińskiego proboszcza lwowsk.
Wojciecha Perlickiego kanonika lwows. stanisł.
Podoleckiego stolnika lwow. stanisł. Zółkowskiego
podstarościego lwows. Tegoż r. feria 6a festi S.
Barbara podał Bałaban fałszywe pismo Ruskie niby od
patryarchy carogrodzkiego Jeremiasza w którym
przyznaje zwierzchności bisk. lwowsk. i Stauro:

R. 1592 w Krakowie 18 marca Król Zygmunt ducho
wieństwu ruskiemu nadaje też same swobody co i
Łacińskiemu, które unię przyjęło, między biskupami co
unię przyjęli w tym uniwersale wspomniany jest
także Gedeon ~~władyka~~ Bałaban władyka lwowski

pigię uwyla. — D. 22 Grudnia 1592 pisał do
bractwa Michał Kopysteński bisk. przemyski
jakoby wieść że chcę unię przyjąć była fałszy:
wa

1593 Jeremiasz patriarcha Konstantynopoli:
tański daje pozwolenie na wystawienie z
gruntu cerkwi stauropigialnej Uspenia
Bohorodzicy Maryi, koło wieży którą Kon:
stanty Korniakt wybudował we Lwowie.

1593. Za nieposłuszeństwo d. 15 Februar. odsądza Bała:
bana od spraw duchownych Metropolita i dn.
6 Juni porywa go synod w Brześciu lecz Adam
Bołaban wybił mieszczana lwowskiego Łukasza
Hube który tę pozew przyniósł, a gdy się bis:
kup nie stawił exkomonikował go d. 27 Junii
Metropolita — Komisya między biskupem a
bractwem rozstrzygnęła że metropolita Kijowski
żadnej niema w Lwowie władzy i że bractwo
pod karą 1000 Grzywien biskupowi Bałabanowi
ulegać powinno — Jeremiasz Mohiła hospodar
multański przyczynia się do budowy cerkwi Stau:
ropigialnej.

1594. D. 6 i 16 Stycznia pozwał Metropolita Recho:
za Bołabana w skutek skarb bractwa aby się
na Synodzie w Brzesciu w Czerwcu stawił
lecz gdy się tenże niestawił d. 1 Julii odsądzo:
ny został od celebry biskupiej w ryzach póki się
z zarzutów nieoczyści. Tegoż roku zajął gwałtem
biskup monaster Uniowski brata swego Jana czyli
Jonę ustanowił Archimandrytą opierających się
mnichów kuł w kajdany i więził, sprzęty cerkiew:
ne żydom zastawił poddanych dręczył z czernicami
w Uniowie sprośne wiódł życie. D. 27 Września w
Nowogrodzie z zebranemi biskupami metropolita wy:
dał dekret, którym Bałabana usunął od godności bis:
kupiej i duchowne zakazał sprawować urzędy pi:
sał także metropolita do Króla aby ten dekret
potwierdził. Zmuszano Rusinów aby odprawiali
święta według nowego Kalendarza gregoriańskie:
go, czego gdy niechcieli robić Rusini urząd miejski
więził starszych bractwa Stauropigii — wtedy jesz:
cze monaster czerniczek u S. Katarzyny należał
do Monasteru S. Onufrego

1595. Z poduszczenia Arcybiskupa Sulikowskiego urząd
prześladował Rusinów zakazywał im dzwonić

siadzał Kapłanów do Kozy, ołtarze i cerkwie zwalił
do Kalendarza nowego zmuszał, umarłych przez
miasto prowadzić, do chorego z Sakramentem przez
miasto iść wzbraniał, Rusinów do rzemiosł nie przyjmo:
wano, a tych co byli w cechach grzywnami i chłostą do
chodzenia do Kościoła zmuszano. Kapłanów ruskich zmu-
szali Rajcy do dawania daniny Kolenda, Rusinów po
ulicach chwytano i do szkół polskich odsyłano, żebraków
ruskich z domu wypędzono, nasiedzy cerkiew w nocy na
ołtarzach plugawe nieczystości robiono z Ambon i na
ratuszu poganami ich zwano. Protestowali przeciw
temu do aktów grodzkich Rusini feria 2a post domi:
nicam palmarum, uszli się także za Rusinami Adam
Wiśniowiecki i Kyryłło Ruzyński Książęta, wytoczyła
się oto sprawa przed Króla który tę sprawę do Roku
odłożył Sabbato ante fest. Pentecost. — D. 25 Lutego w
Nowogrodzie wydał Metropolita Rahoza reskrypt w któ:
rym ~~[illegible]~~ donosi że Bałaban prosił Mito
wierdzie Metropolita że dla napadu Tatarów który
Halicz i Kryłos w r. 1594 zburzyli nie mógł stanąć
przed Synodem w sprawie z bractwem i nowego terminu
żądał, przeto Metropolita wolność mu nadaje. — Tegoż
roku przybite zostały listy Zygmunta III z d: 24 Września
na bramach lwowskich ogłaszające unię. Chciał się Bałaban
z bractwem pogodzić a Metropolita Michał wydał na 10m
Grudnia termin dla załatwienia sprawy między bractwem
a Bałabanem na ~~[illegible]~~ dzień 15 Januarii 1596 lecz się bractwo
nie stawiło, bo nie uznawało jego władzy jako Uniata bractwo
1596. Metropolita d. 26 Januarii 1596 w Nowogródku
uznał Bałabana za niewinnego przyznał mu zwierzchność
nad cerkwią miejską i monasterem S. Onufrego skarał
bractwo na zapłacenie szkód procesu chciał go sobie bowiem
zjednać, lecz Xiąże Ostrogski pracował nad tem aby po:
godzić bractwo z Bałabanem albowiem fundament całej
dyzunii była Stauropigia w niej składanie pieniądze
na poparcie tej sprawy. Na 3ci Synod w Brześciu litew.
wysłało bractwo 4 seniorów którzy mieli oświadczyć
że bronić będą dyzunii. Lecz gdy Bałaban, Kopystyń:
ski, Ostrogski i szlachta i Stauropigia oddzielny synod
tamże dyzunicki złożyli za to Rahoza d. 10 Oktobra

Z początku Stauropigia była tylko bractwem
pobożnym po Unii przybrała pewną powagę polity-
czną.
1595 Zygmunt III zakazał Rusinom chodzić z listami
co Carogrodu i kazał takich starostom łapać
1595 Zygmunt III d. 2 Augusta w Krakowie wydał
przywilej naznaczający swobody Rusinom: Unitom
metropolici, biskupi tylko z Rusinów obierani
będą i to sami Rusini 4 Kandydatów proponują z
których Król jednego obiera. Rusini będą mieć
miejsce w Radzie, ludzie sprzeciwiający się unii, lub
utrzymujący ludzi odszczepieńców z Grecji podlegają
zeskarżeniom i uniwersałom Króla, dobra ~~zabrane~~
duchowne ruskie zabrane będą przywrócone, funda-
cyje cerkiewne chociażby nie miały przywilejów byle
tylko w Ewangelie wpisane były potwierdzają się
a ~~[illegible]~~ co dobra Kościelne kupili mają je tylko do
śmierci posiadać potem nazad wracają po śmierci
Metropolity dobra jego zostają w szafunku Kapitu-
ły ruskiej, do sądów trybunalskich będą mieć 2 de-
legatów, duchowieństwo ma być szanowane od ła:
cińskiego w dobrach ~~[illegible]~~ Królewskich zakazano mo-
nastery i cerkwie na Kościoły przerabiać, podlegają
tylko Metropolicie Unitowi wolno im szkoły, dru:
karnie zakładać byle tylko w nic nie sprzeciwia-
jącego się Kościołowi powszechnemu nie drukowano
Metropolitowie mają karać nieposłusznych unii
popów wczem im urzęda dopomogą, Król przyczy-
ni się do fundacyi Kapituł

ich wyklął a Bałabana i Kopestyńskiego od godnoś
ci biskupiej odsądził. D. 1 Grudnia pogodził się
Bałaban z Stauropigią w Ostrogu i że wspólnie
o wolności swej religii starać się będą.

1598 d. 17 Aprilis Król zakazuje polakom przeszkadzać
w murowaniu cerkwi na przedstawienie Jeremiasza
Mohiły hospodara multańskiego. — Rusini skarżą
się przed Królem na mieszczan Lwowskich wzglę=
dem nich, Konstanty Xiążę Ostrogski popiera
ich sprawę — Jeremiasz Mohiła hospodar multański
przysłał bractwu na budowlę cerkwi 1000 złp. —

1600 Mattiej patryarcha carogrodzki potwierdza brac=
two stauropigialne — Urząd miejski żądał aby
każden Kapłan Ruski dawał w daninie 2 Kopy
jaj 2 Kapłony 2 strucle i po 2 grosze. Sprzeciwia=
jących się temu Rusinów 5ciu do więzienia miasto
wsadziło, wytoczyła się o to sprawa przed Królem
wysłali Rusini deputatów do Warszawy Dymitra
Krasowskiego i Iwana Bildacze dali im na drogę
pewną kwotę lecz gdy ta nie wystarczyła posłano
im 1510 złp do Warszawy na wydatki processowe.
Konstanty Kornjakt z Sośnicy 100 złp na budowę
cerkwi posyła. — Jezuici chcieli żydom wziąść szkołę
lecz żydzi się oparli temu i wskórali — Jeremiasz
Mogiła przysłał najprzód 600 złp. a potem 200
na dalszą fabrykę cerkwi. — Gedeon Bałaban pod
mówił Gabryela Dorotewicza aby mu klucze od
skarbu brackiego wydał lecz bractwo dosti regestry
to usunęło go z urzędu —

1602 Gedeon Bałaban zostawszy Exarchą tronu patryar=
chy Konstantynopolitańskim chcąc po swej śmierci
zapewnić biskupstwo synowcowi Izaiaszowi Uniejows=
kiemu za pośrednictwem Łukasza Stroicza
logofety ~~[illegible]~~ multańskiego na d. 21 Stycznia za=
warł z bractwem stauropigialnym ugodę w której
mówi że nie będzie sobie przywłaszczał władzy nad
bractwem ani też sukcessyi do biskupstwa wspomina
w tej ugodzie że Stauropigia była na Krakowskim
przedmieściu przy klasztorze S. Onufrego, i że Izaiasz
Bałaban Ihumen Uniejowski siedział przy Biskupie

wyręczając go z obowiązków. Tegoż roku wysłano deputa-
cyi do Warszawy względem ucisków lecz sprawa do następ-
nego roku odłożona.

1603. W sprawie o wolności Rusinów wyprawiło bractwo
do Warszawy Jana Krasowskiego, Semeona Łukie-
go i Juriego Rohatyńca opatrzywszy ich na
drogę 210 złp. i posłano przez nich w darze
P. Szczerbiczowi sekretarzowi Król. siodło za
30 złp. i sajdak za 30 złp. a P. Przeworskie-
mu prokuratorowi siodło za 30 złp. Sprawę
na drugi rok odłożono. Od tąd co roku do War-
szawy deputatów posyłano która sprawa blisko
100 lat trwała bo ją odciągano. — Konst. Kornjakt
zapisał feria 6a in crastino festi S. Corporis Chr. z dóbr
swoich Zboisko 4000 złp. od których połowę prowizyi
dla cerkwi miejskiej a połowę dla czerńców i czernic
~~[illegible]~~ u S. Onufrego przeznaczył. —
Jeremiasz Mohiła na fabrykę cerkwi 1000 złp.
przysłał.

Kornjakt posiadał prócz tego Kulików i Grzybowice.

1604. Hipacyusz Pociej metropolita chciał opanować
rezydencyją i katedrę S. Jura w Lwowie lecz
Rusini pod dowództwem Stauropigii zbrojno
obsadzili cerkiew S. Jerzego, zaprzeczyli mu wjaz-
du musiał się Pociej cofnąć do miasta i stać
u Jana aptekarza Łacinnika z tamtąd d. 20 Maja
pozwał biskupa Gedeona, duchowieństwo i bractwo
przed swój sąd na dzień 25 Maja lecz się nikt nie
stawił a Pociej musiał wyjechać z niczem. —
Zygmunt III d. 19 Grudnia ~~[illegible]~~ nakazał bur-
mistrzom aby do końca sprawy Rusinów nie ucie-
miężano i im w rzemiosłach i obrzędach nie robio-
no przeszkód — Przyjęty za rektora i nauczyciela
języka greckiego i łacińskiego z pensyą kwartalną
10 złp. do szkoły stauropigialnej Jan Borecki
(później Job Metropolita) a za nauczyciela Sło-
wiańszczyzny z kwartalną pensyą 5 złp. Teodora Si-
dorowicza. — Jeremiasz Mohiła przysłał na fabry-
kę cerkwi 1000 złp.

Ujście w Galicyi było Mohyłów

1605. wysłali Rusini na sejmik do Sądowej Wiszni gdzie
szlachta była zebrana posłów aby przedstawili ucis-
ki narodu. Jeremiasz Mohiła przysłał na fabrykę 1600
złp. życząc aby cerkiew na drugi rok mogła być
ukończona.

1607 na początku roku umarł Gedeon Bałaban za życia
jeszcze uczynił koadjutorem biskupstwa synowca swego
Iwana czyli Jone który zostawszy Bazylianem przybrał
imię Izaiasza i wyrobił mu u króla nominacyją na wy-
darte Archimandryctwo Uniowskie. Po jego śmierci
Izaiasz chciał gwałtownie zająć biskupstwo i d. 12 Lu-
tego z przybranemi ludźmi swojemi naszedł zamkniętą
przez kapitułę cerkiew S. Jura i rezydencyją biskupią
poodbijał zamki i kłódki, sprzęty cerkiewne i apparaty prze-
chował i na duchowieństwo podatek nałożył, mówiąc przy-
tem, kto niema klucza zwykłego, dla takiego i klucz
Piotrów jest dobry. Namiestnik biskupstwa Hrehory
Zrebecki. D. 13 Lutego ks. Hrehory Zrebecki na-
miestnik biskupstwa xiądz z woźnym i 2 szlachty obejrzał
szkodę a potem robił protestacyję do grodu ~~D. 20 Febr.~~
~~zapisał~~ wraz z Krysztofianami Jędrzejem Litynskim
Woszczeńskim i Janem ~~Łętnickim~~ Popielem Łętnickim
prezbiterem. D. 20 Febr. pisał Izaiasz Bałaban do
bractwa stauropigialnego zapraszając na pogrzeb Gede-
ona do Uniowa — R. 1607 sabatho post festum Paschae
robi Izaiasz Bałaban do aktów grodzkich halickich
protestacyję, że Arcybiskup lwowski Tarnowski niema
prawa obierać biskupów tylko król sam że od króla
Zygmunta III d. 5 Aprilis 1595 uzyskał nominacyję
na koadjutoryję i następstwo na biskupstwo będąc do tego
szlachcicem i duchownym. Lecz Arcybiskup Jan Zamoiski
Eustafiego Tyszarowskiego który przy konsekracyi
imię Jeremiasza przybrał podał królowi za kandyda-
ta na biskupstwo którego ~~biskup~~ Zygmunt III d. 31
Października biskupem lwowskim, halickim i Ka-
mieńca podolskiego mianował. Na próżno ustawiał
się za Izaiaszem [illegible] Konstanty xiążę Ostrogski
Tegoż roku Szymon Mohiła brat Jeremiasza nowy
hospodar multański przysłał na fabrykę cerkwi 1000 złp.
1608. Dymitr Samozwaniec dał na wspomożenie bractwu
950 złp. — Tegoż roku istniały w Lwowie jeszcze 8

bractwo ruskich: Bohojawlenia, S. Mikołaja, S. Theodora
Błahowiszczenia, Woskresenskoje, Czestnaho Kresta, S.
Pokrowy i Piatnickie bractwa te wspolnie się składały
— Tego roku było 18 tylko mieszczanów ruskich domy posia=
dających w mieście — Konstanty Kornjakt syn na rachunek
zaległej prowizyi od Zboisk odstępuje prawo swe do domu
Suchorabskich ~~[illegible]~~ zwanego

R. 1609 Rusini lwowscy wyprawili do Króla do Warszawy
Stefana Chomicza, Jana Babicza i Mikołaja Dobrzańs=
kiego którzy się skarżyli na ucisk: że im zabraniają
kupować i posiadać domy w rynku że Ormianom
i Żydom wolno posiadać domy, żeby im Król w przypadku
~~[illegible]~~ przeciwnym pozwolił wynieść się do Multan
— Bractwo powracającemu Mniszkowi Starości lwows=
kiemu Ojcu maryny z Moskwy dało 5 czerw. złotych
na pokłon. — Sejm zakazał tak Rusinom jako i ma=
gistratowi pod karą 10000 złł p. wyrządzać sobie obo=
polnie uciążliwości (Skrzetuski II Tom str. 63)

1610. Elżbieta Mohilina przysłała na fabrykę cerkwi
dalszą 400 złł p a syn jej Konstantyn Xiążę Mul=
tan tyleż

1611 Konstanty Mohiła hospodar przysłał na fabrykę
cerkwi 600 złł p. i co rok bractwu z dobr swych
Ujście po 600 złł p. wypłacać kazał

1612 d. 15 Augusta ogodzinie 5tej w nocy uderzył piorun
na cerkiew S. Onufrego i spalił dach. Na poprawę
dała Łukaszowa Kramarka 50 złł.

1613 była w Lwowie Elżbieta wdowa po Jeremiaszu
Mohile oraz jej syn Bogdan Xiążę Multański
uczta wspaniała którą bractwo jej na cześć da=
wało kosztowała: 3 złł p. 12 gr. a uczta dana
Bogdanowi bogatszy.

1614 Konfederaci powróciwszy z jakowejś szczęśliwej
wyprawy ofiarowali na cerkiew 150 złł. które ofia=
rowane są na ołtarz do murującej się cerkwi.

1615. Bractwo dla poparcia swej sprawy w Warszawie
dało Herburtowi podkanclerzowi Koronnemu 4 czer. złł
i kamień wyzeny, Xiędzowi Referendarzowi talarów
5. Mniszkowi Starości lwowskiemu 45 groszy.

1616. Uchwaliło bractwo jednego członka jako rezy=
denta w Warszawie dla poparcia swej sprawy zos=
tawić.

1617 prowadzono proces z Żorawińskiemi i Dziedu=
szyckiem o procent od summy przez Kornjakta na Zbois=
kach zapisanej

1619 ~~[illegible]~~ Kupiono ~~[illegible]~~ Kamienicę dla Stauropigii od Rohatyńca za 250 złł zdaje się że tam leżała gdzie dziś dom pod N. 193.

1620. Poległ pod Cecorą Alexander Bałaban starosta winnicki w bitwie

1621 przy Monasterze S. Onufrego były jeszcze czernice

d. 21 Juli przybył do Lwowa Królewicz Władysław Rusini ofiarowali w podarunku jego marszałkowi Kazanowskiemu 2 skóry czerwone safianowe za złł 12 groszy 8 Królewiczowi zaś kupili Kobierzec dywdykowy długi 6½ a szeroki 3½ łokci za 115 złł chustkę indyjską jedwabną złotem tkaną za złł 50 sztukę złotogłowiu na dnie lazurowym za 59 złł 16 groszy — Później przyjechał sam Król Zygmunt III d. 26 Septembra ofiarowali mu Rusini 2 dywany za 185 złł 2 sztuki złotogłowiu jednę zieloną, drugą czerwoną za 87 złł 8½ groszy; a pokojowemu Królewskiemu staroście Żałoskiemu dali kilimek perski za 25 złł.

Zmianuje się w tym liście hetmanem co dowodzi że nie był czerńcem.

1622 Piotr Sahajdaczny F współczłonek Stauropigii ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ umierając 1621 zapisał bractwu lwowskiemu 250 Talarów

1623. Radul Michnia hospodar multański przysłał bractwu na cerkiew 100 złł

F Muchojedy

1624. Mojżesz Mohiła hospodar wołoski syn Jeremiasza i dziedzic dóbr Wielkie oczy + d. 16 Aprilis dał do sklepu cerkiewnego w depozyt 3 skrzynki z rzeczami jednę skrzynię karytną w której sorok sobolów nieprzedni i kontusz z pupkami sobolowemi podszyty oraz drobiazgi, szkatuła: skrzyneczka mała. W jednej ładzie rządzików ze 13 niedrogich pałaszów 3 i 3 kubki srebrne miednica z nalewką, Kobierców adziamskich 6 w jednem związaniu i poduszek kitajczanych parę i sakyska kołdreczka czerwona materac jeden axamitny brunatny kilimem przykryty czerwonem 2 tarcze pozłociste

1627 Miron Barnawski hospodar Multański dał na fabrykę cerkwi 1000 kamieni saletry a Fererat Galebczyk Kupiec z Antyjochii bawiący we Lwowie 15 złł p. Zaskle- pili w tym roku cerkiew.

1628 Miron Barnawski na cerkiew przysłał przez Żyda Salamona Kupca 2000 złł.

1629 Sejm w Warszawie uchwalił aby Uniaci w Włodzimierzu a Błahoczestywi w Kijowie swe partykularne synody

odprawiali a potym razem do Lwowa na generalny Synod
dla zjednoczenia się zjechali. Lecz na niczem to spełzło
Miron Barnawski przysłał na fabrykę cerkwi 3000 złł
a Dymitry Logoteta multański 150 talarów w średniej
kopule cerkwi umieszczono herby Polski, Rossyi i Multan
z napisem: „Wo swiatło Królstwo jeszczu Zygmuntu tretie:
mu naczata i swerszenie pryiat syia Cerkwy Jasno swit:
łyj hospodar wojewoda Mołdawi Miron Barnawski,
Mohiła swerszytel cerkwy = Preswitłyj car i wieliki
Kniaz Moskwo Rossyi był błahodatel Cerkwi. Jasne
switły dwoyło woiewod, Mołdawskich Lewel Jeremii
Simeona Mohił ktytory Cerkwy."
1630 Barnawski który z końcem przeszłego roku
hospodarstwo utracił i w dobrach familijnych w Uściu
na Pokuciu osiadł przysłał cerkwi 10 srebrnych wyzła=
canych naczyń i różne relikwie świętych — biskup
Jeremiasz Tysarowski zostawszy Exarchą Konstantyno:
politańskim potwierdził przywileje Stauropigii — Alexan
der Bałaban starosta Trębowelski i Rohatyński da:
rował cerkwi 330 talarów które miał na domie
obywatela lwowskiego Jana Affendyka — Jan Affen:
dyk zapisał na szkołę bracką 2091 złł
1631. Cerkiew Stauropigialna przeszło 30 lat budowana w
2 tygodnie po święcie Bohojawlenia uroczyście po:
święconą przez Jeremiasza Tysarowskiego bisk. lwow.
Expensował na tę uroczystość i uczty Miron Barnawski
który z Uścia przysłał swego Archimandrytę,
dworzan i sług oraz do cerkwi krzyż drewniany
drogo oprawny, ornat i sztukę srebrnolitą i kilim perski.
1632. na Sejmie die proxim a Novembris 1632 zawarta
aż do sejmu Koronacyjnego ugoda z Rusinami
nią której dozwolono im wolne wyznanie religii
poprawianie i budowanie cerkwów, szpitalów, semi:
naryów szkół i drukarni nieunickich, bractwa
wszelkie przy Nieunitach zostawić oraz biskupi
lwowski, przemyski, łucki i mścisławski ludzie:
Archimandryci Pieczarski i Uniejowski mają być
nieunici. Zaprzysiągł tę ugodę w paktach konwentu
przy obiorze król Władysław
1633. Rusini Lwowscy wyjednali w Krakowie d. 5 Marca
u Króla że im potwierdził przywilej Zygmunta Aug:

biskup Tyszarofski przemieskski wał 1636 w zamku
Dzieduszyckim, miał on udział w sejmikach szlacheckich

F w klasztorze S. Onufrego (in suburbio leopol.
sub arce superiori in platea pontis armenici
penes monasterium Armenorum ex una
et penes domum Gregorii Głuszkowic parte
ex altera)

† które d. 3 Lutego 1644 potwierdził Piotr Mohiła

dany 30 Maja 1572 w którym nadaje swobody
obywatelom ruskim w Lwowie i przywilej Zygmunta
III z r. 1592 d. 15 Octobr: w którym potwierdza pra:
wa Stauropigij; F — Wymurowano piąterko nad szkołą
stauropigialną — Bracia Stauropigij składali się
rocznie po złotemu a inni po 24 grosze raz w r.
1633 postanowiono aby co miesiąc każdy po 3 grosze
składał. — Brat Georgij Teodorowicz przyrzekł swoim
kosztem każeć ołtarze w Stauropigialnej cerkwi poma:
lować i w tym celu biegłego malarza z Grecyi sprowa:
dzić.
1634 ponieważ sobie magistrat prawo osadzania Xięży ru:
skich przy cerkwi Stauropigialnej rościł wyrobiło sobie
bractwo przywilej w Lwowie d. 10 Octobr. od króla którym
potwierdza swobody bractwa i nadaje bractwo prawo stan:
owienia Xięży. Aż do r. 1759 sprawowali przy cerkwi
Stauropig. urząd pasterski Bazylianie — Wymurowano
w tej cerkwi po prawej stronie między filarami grób dla
Elżbiety z Mohiłów Bernawskiej żony Mirona — Tegoż
roku wpisali się do bractwa Stauropigialnego Adam
Kisiel wojewoda bracławski i Paweł Tetera Morsz:
kowski, bracławski i Niżyński starosta.
1635. Na sejmie potwierdziły stany ugodę z Rusinami r.
1632 zawartą umorzyły wszelkie sprawy religijne roztem
pod karą 10000 złt polskich (Skrzetuski prawo polityczne
narodu polsk. T. II str. 64.) — Bractwo Stauropigialne
utworzyło mniejsze bractwo przy monasterze S. Onufre:
go † — Arcybiskup Gnieźnieński złożywszy synod uchwalił
aby duchowieństwo, rzymskie uniackie i greckie płaciło
jakąś kontrybucyą.
1636. Gabryel Langisz zapisał Stauropigij 1700 złotych
między którymi były klejnoty srebra monstrancyje od
biskupa Ormiańskiego zastawione — Król Władysław
chcący spokoju pracował nad tem aby Uniatów z Dyzun:
pogodzić zamyślał utworzyć z oddzielne patryarchaty
1637 Władysław IV d. 11 Marca uwalnia szpital bracki u
S. Onufrego od wszelkich podatków i ciężarów rzeczypo:
politej takie i dom Kandydy Langiszowny od kwaterunku
w którym ona z towarzyszkami podług reguły S. Bazylego
żyje stał ten dom przy cerkwi blisko z jednej strony mię:
dzy kamienicą Rohatynica a z drugiej strony w tyle do
Michała Aluszego. — Metropolita zakazał aby bractwo
przedmiejskie uległy Stauropigij. Była przy cerkwi pisz:
biblioteka która później wraz z wieżą spłonęła.
1638 Ukończony i ustawiony Deisus w Cerkwi Stauropigialnej.

Przed kilka laty pożyczyło bractwo Marcin. Kampianowi Burmistrowi kamień ciosowych i materyjałów które się po zbudowaniu cerkwi w wartości 600-678 Złp. zostały. Za=pisano tę summę na folwarku Kampiana Białacerkiew zwanym.

1641 ~~na początku Roku~~ umarł Jeremiasz Ty=sarowski dn. 1 Marca; — pochowany w Cerkwi w Żółkwie obrano na biskupa Andrzeja Żeliborskiego (syna szlachcica Stefana Żeliborskiego) który miał ledwie 23 lat, był w naukach biegły i przy boku marszałka Koronn. Kazanowskiego Adama bawiła dworze Władysława Króla. Metropolita Kijowski Piotr Mohiła przeciw tymu rozpisał nowy wybór pod przewodnictwem Leoniusza Ihumena monasteru cerkwi łuckiej brackiej na dzień 5 Kwietnia w Lwowie na którym w cerkwi S. Jerzego pierwszy Andrzej Żeliborski a drugi Daniel Bałaban za kandydatów obrani. Król potwierdził Żeliborskiego który przyjął przy poświęceniu imię Arseniusza był konsekrowany przez łuckiego biskupa w Łucku d. 16 Novembra

1642 są ślady że istniał monaster Bazylianek w Mikołajowie, także przy cerkwi stauropigialnej we Lwowie.

1643 posiadał Zboiska Jakub Sobieski wojewoda ruski i starosta jaworowski ojciec Króla Jana III Ï. Krasnostawski
trybunał lubelski 1643 przyznał aby Sobieski zapłacił procent od zaległej prowizyi na Zboiskach — Wypisał Król donatywę z miasta Lwowa w summie 6000 złł którą magistrat na mieszczan miał roz=łożyć; magistrat pomimo że ledwie 20 było obywa=teli oficedlych nakazał Rusinom zapłacić 2000 złł.

1645. Bractwo zapisał 1000 złł Senior Michał Aloizy

1646. Bractwo pożyczyło Arseniuszowi Żeliborskiem biskupowi 2000 złł na drogę do Warszawy aby się u Króla ujął za uciskami za Rusinami. W Sokalu i Lubaczowie były bractwa stauropigialne oraz w Przemyślu

1647 J. Wasyli hospodar Multański 1762 złł 20 gr. przysłał oraz na felon adamaszku żółtego arszynów 11 Urząd radziecki za opłatą nadał bractwu plac za cerkwią na wymurowanie bramy która dotąd się znajduje.

1648 bractwo stauropigialne miało urząd rzeczniczy
w którym było 12,180 złł 8 gr. a na skryptach 15,03[illegible]
złł. Podatek brany od chrztu każdej dziecięcy ruskie
wilości 6 monet węgierskich zwał się dudek – Bogd[an]
na Chmielnickiego ojciec pochodził z Czerwonej Rusi.
Podczas oblężenia Lwowa żądał Chmielnicki 200000 cz[erwonych]
złł i wydania żydów, posłano do obozu Chmielnickiego posł[ów]
z rajców Wachwajera z Rusinów Ławrę Laurysie-
wicza z Ormian Zachrowicza. R. 1662 został Jan
Wychowski członkiem stauropigii – R. 1648 dzie-
dzic Krakowca Zahodowski po odejściu Kozaków
kazał Żydom i kilku mieszczanom głowy pościnać
i cerkiew rozbić i zrabować tęż w Rohatynie. –
Podczas oblężenia Stauropigia dała 163 grzywien
14 łutów srebra

1649 bractwo w Septembrze na posła tatarskiego podczas
bytności królewskiej pożyczyło F 3000 złł. Polacy po
bitwie pod Piławcami we Lwowie mnóstwo pienię-
dzy wypożyczyli i nie oddali więcej. Król Jan Kazimierz
był we Lwowie bractwo stauropigialne zapożyczyło
się i ofiarowało mu w ~~gotowiźnie~~ darowiźnie 100
czerw złł. – Kamienic tego roku było w mieście
400 Ay. a ruskich zaś między temi 22.

F bo miasto całe miało na ten cel królowi
pożyczyć 10,000 złł. przyjechał ten poseł
hański za królem z Zborowa – ~~Łacin~~ nicy dali
4000, Ormianie 3000 a Rusini 3000.

1651 d. 9 Juli król Jan Kazimierz Stanisławowi Stu-
dzinokiemu chorążemu gostyńskiemu jure cadu-
co darował wszelkie drukarnie ruskie, księgi, li-
tery, prasy, summy gotowe i pożyczane dobra ruchome
me i nieruchome drukarzy ruskich lwowskich
lecz później w sądach królewskich uchylono ten wyrok.
Powietrze we Lwowie –

1652 Jan Kazimierz był we Lwowie, mieszczanie wyjechali
li na przeciw niego, bractwo stauropigialne ofiarowało
królowi na przybycie 50 # czyli 300 złł p. – W cerkwi
S. Onufrego pochowano Alexandra Łoboze w grobie córki
Janikuły hospodara wołoskiego a żony Poniatowskiego.

1653 d. 14 Julij Jan Kazimierz potwierdza wolności Stau-
ropigii lwowskiej i bierze ją w opiekę – Wojsko kró-
lewskie zabrało z kasy bractwa pieniądze na kontry-
bucyję 802 złł

1654 Arcybiskopowi nowemu Mikołajowi Krosnowskiemu
ofiarowało bractwo stauropigialne podatek za 862 złł
Rusini lwowskim
nałożono podatek z powodu wojny.
musieli zapłacić 17054 złł

10

1656 Bractwo stauropig: kupiło za 5500 złł
dom po zmarłym Konstantym Mazapeta
1657 zrestaurowano kamienicy przy wieży gdzie
dziś archiwum stauropigij, dano nowy dach
na wielką cerkiew. — Rakoczy Xże Siedmiogrodz:
ki wkroczył przez Sinoutko i Stryj
do Polski z 50000 wojska, i zbliżał się do Lwowa
Strzeżono miasta i najmowano puszkarzów dla
obrony. — Panowało powietrze w Lwowie
1660 Przybył do Lwowa Jan Kazmierz, Rusinom
chociaż ich tylko 25 osiadłych obywateli
było kazano złożyć 3000 złł do tej składki
dał Majętny Obywatel Alexy Bałaban
150 złł — Arseniuszowi Żeliborskiemu biskupa bractwo
stauropig: pożyczyło na zastaw srebra 300 złł
— Monasterem Skitem opiekowała się także
Stauropigia lwowsk: i wspierała ich.
1662 wpisał się do bractwa stauropigij hetman
Kozacki Jan Wychowski. Odmurowano zgruntu
szpital S. Onufrego, co kosztowało 1844 złł 9 gr:
Rada miejska uchwaliła kontrybucyi na 12000 złł
puszkarzów dla utrzymania artyleryj w dob
rym stanie, Rusini mieli wypłacić 3000 złł.
18 Septembra umarł Arseni Żeliborski
1663. Bazyli Hrehorowicz senior bractwa stauropig:
legował na cerkiew stauropig: 1000 złł. Dru-
karzem w brackiej drukarni był Dymitr
Kulczycki.
1664 d. 27 marca pisał mianowany biskup Anas-
tazy Żeliborski po polsku z Rudnik do bractwa
że w następującą kwietnia sobotę rejcie dla obję-
cia biskupstwa był on mianowany oraz Administra
torem Metropolij kijowskiej, halickiej i wszystkiej
Rusi. W tym roku zaczęto murować cerkiew
S. Mikołaja ze składek
1666 Kupiło bractwo po śmierci biskupa od jego krew-
nego Prokopa Żeliborskiego ewangelię w opra-
wie srebrnej pozłacanej za 633 złł która do tych
czas jest. W tym roku było dwóch metropoli-
tów kijowskich jeden dla dzierżaw polskich

J. Szumlański wzyiął professyią w Krechowskim monas:
terze i zaraz z ludźmi najechał [nad linią: na ...tura] Antoniego Winnickiego
metropolitę kijowskiego i administratora lwowskiego
pobił mnichów, pokaleczył toczył się o to process w
trybunale lubelskim a potem w Assessoryi 1672.

Antoni Winnicki Arcybiskup Metropolita Ki
jowski, Halicki i wszystkiej Rusi Administra
biskupstwa przemyskiego żyjący we wsi Ur
żu cyrk: samborsk: 2) Jozef Nelubowicz
Tukalski Arcybiskup Metropolita kijowski
halicki i całej Rosyi, exarcha tronu apostol
kiego, Konstantynopolskiego, biskup białorus
kiego, archimandryta Czercyński - dla dzier zaw
rossyjskich - podział ten na metropolie dwie
był po traktacie andruszowskim - O biskupstwo
lwowskie ubiegali się Swistelnicki i Szum
lański - Metropolita Winicki, Duchowieństwo
stauropigia i szlachta obrała Swistelnickiego
a Arcybiskup Tucinski i Metropolita Tukalski
zaś Szumlańskiego. Król swym przywilejem
d. 26 Czerwca 1668 na przedstawienie Arcybis:
kupa Tucińskiego Jana Tarnowskiego mianował
Jana Szumlańskiego który potem imie Josefa
przy wyświeceniu przyjął na biskupstwo ruskie
lwowskie i odwołał dawną swą nominacyję
daną Eustafiemu Swistelnickiemu na toż
biskupstwo. Winnicki był już r. 1666 Metro
politą kijowskim - 1666 legował Matyaszowski
na cerkiew 1500 złł które na kamienicy Teo
filowskiej zabespieczone były; potem bractwo
kamienicę tę od Anny Teofilowiczowney nabyło
1668 Cerkwie S. Piętnic, Woskresenia, S. Mikołaja
na Tarnawie i S. Teodora uważały Szumlańskie
go za bisk: lwowsk: zaś S. Jerzy, Stauropigia i
inne cerkwie po przedmieściach miały Swistel:
nickiego za biskupa
1669 Drukarnia bracka darowała niektóre księgi
ruskie Jerzemu Hoszowskiemu biskup. przemys:
kiemu i Archimandrycie Jeruzalimsk: oraz
monasterom w Sokalu, Drohobyczy, Dobromilu,
Jagielnicy i innych
1670 Jan Mazaraki legował bractwu stauropi
4000 złł.
1671. Alexander czyli Alexy Atanazilowicz Batak
Generosus Nobilis miał za żonę Anastazyję córkę
mieszczana Bazylego Bujnowskiego za nią
wziął posagiem kamienicę narożną na rus

kiej ulicy po śmierci Batabana 1689 trzymał tę kamienicę według 10000 złł urodzony Kazmierz Kurdwanowski potem odstąpił ją D. Drozdowiczowi, oddziedziczyła ją córka tegoż zamężna Rusotowiczowa od której 1733 Stauropigia kamienicę tę kupiło i na tém miejscu kamienica dziś pod N^r. 192 stojąca

Dyplomat S. Mikołajski z r. 1292 i tradycyja potwierdza że w mieście prócz cerkwi Uspenia Boga-rodzicy była 1) Cerkiew S. Trójcy (zaledwie nie na placu S. Ducha teraznieyszym 2) S. Krzyża (gdzie teraz teatr) 3) Troch Swiatytelej (Wołoska) 4) Pokrowy czyli Narodzenia Maryi P. (gdzie dziś kościoł Dominikanów)

1672 D. 21 Września oblegli Lwów Turcy z Tatarami i Kozakami pod dowództwem Muradyna baszy, co trwało do początku pazdziernika. Basza żądał 100000 ~~czerw.~~ złł okupu a potem 2000 opuścił, i podług aktow Stauropigij cała kontrybucyja wynosiła tylko 80000 talarów; ~~[illegible]~~ do całej 5000 ff ledwie zebrano w ~~[illegible]~~ składce dano więc w zakład 4 Polaków 4 Rusinów 4 Ormian ze strony Rusinow pośredt Stefan Ławryszewicz, Złoty Affendyk i Jakub Nyrka zakładnicy ci siedzieli 8 lat w kamieńcu w niewoli — 1672 pozyskali Rusini na Krakowskim przedmieściu przywilej na monaster na monaster S. Jana Bohosłowa r. 1674 założono takowy było przy nim takie bractwo świeckie. zakładników tych skarb od podatków uwolnił

1674 Jan Wasylewicz zapisał Stauropigij 1000^x złł a matka jego następnie kram cały.

1675 Szumlański który był z Królem Janem w wielkiej przyjaźnił towarzysząc jemu w wyprawie wiedeńskiej: chcąc mieszkać w pobliżu Króla we Lwowie żądał aby Stauropigia przysłała mu na mieszkanie kamienicę Mazapetów lecz Rusini mimo wdania się w to Króla Jana III niechcieli uczynić. D. 10 Marca Szumlańskiego Jan III z powodu słabości i starości Metropolity mianuje Administratorem Metropolij Kijowsko halickiej i d. 28 Maja polecił

Stauropigij aby wydało mu depozyt (aparata?)
które Metropolita Tukalski będąc we Lwowie
w Stauropigij złożył. Stauropigia niechciała wy-
dać mówiąc że to prywatna własność.

1676 na Sejmie uchwalono aby żaden Wyznawca
rusko-greckiego obrządku pod karą śmierci i kon-
fiskatą majątku niemiał styczności z patryjarchą
Konstantynopolitańskim

1677 Szumlański przystąpił tajnie do unij i
wydał rozkaz aby Stauropigia bez jego pozwo-
lenia xiążek nie drukowała i aby mu tron w
cerkwi Stauropigialnej wystawiono lecz Król
r. 1678 odwołał ten reskrypt na prośbę Rusinów

1679 Stauropigia zawarła z Szumlańskim kontrakt
d. 20 Maja że z nią procesu prowadzić nie będzie
i dała mu za to 1000 złł odstępnego – Tego roku
ofiarowano sławnemu z sztuki Puszkarskiej
Arciszewskiemu rozstruchan srebrny.

1680 Bracki drukarz Semeon Sławnicki wy-
drukował 800 Służebników po 12 złp.

1681 podczas sejmu Król Jan III wyznaczył komi-
sarzy Stanisława Witwickiego bisk. Łuc. Kijowsk.
Andrzeja Potockiego woj. Krakowsk. Stefana Niemi-
rycza w. Kijowsk. Stanisława Jabłonowskiego woj.
rusk. Andrzeja Franciszka Zygmunta Gałeckiego
kuchmistrza Koronnego ci d. 18 Marca ułożyli
deklaracyją swobód i praw które Rusini dostąpią
jeśli powrócą do rzymskiego kościoła w skutek tego
miały Beneficia: Archimandrie i biskupstwa sła-
cie ruskiej tylko być dawane inne zaś innym
godnym Rusinom Duchowieństwo ruskie będzie mia-
ło te wolności co i łacińskie i pozostanie przy
swych prawach prócz tego będzie miało swego depu-
tata na trybunałach, Biskupi rusi będą na sejmi-
kach zaraz po senatorach zasiadać i głos mieć
będzie; jednak Stauropigia nieprzyjęła tej deklaracji
Tego roku Jan III magistratowi lwowskiemu aby
wrócił wszelkie szkody Stefanowi Ławryszewiczo-
wi który był w niewoli jako zakładnik do Ture-
czyzny

1683 wymurowano porządne cele przy monasterze

S. Onufrego kosztowało to 5034 złł. Bractwo ruskie przy
S. Mikołaju rozpoczęło w Warszawie proceß o wieś
Zniesienie z Starostami lwowskiemi, która to wieś
bractwu owemu jeszcze przez Leona podobno była za=
pisana.

1687 Sprowadzono kosztowności nazad z Gdańska
jako to kilka Ewangelij w złoto i srebro oprawnych
biblie, kielichy i pateny, które Rusini r. 1672
przed napadem Turkow dali w depozyt do Kupca
Horna z którem handlowali.

1688 Kryworycze były dziedziczne dobra Szum=
lańskiego.

1689 Studenci ruscy w cerkwi Stauropigij
wyprawili dialog.

1690 Dach na cerkwi Stauropigialnej pobito
nową białą blachą

Djakom sprawiono liberyję ciemno zielony kontusz, żółty
żupan, żółte boty i czapka.

1691 Obdarzono potrzebnemi księgami cerkiew=
nemi monastery w Sokalu, Korsuniu, Perehińsku
i pogorzałą cerkiew w Żółkwi.

1694 Biskup Szumlański w celu skojarzenia
unij postanowił w cerkwi Stauropigialnej między
Teologami Łacińskiemi a dyzunitami odprawić
Colloquium, lecz Rusini niepozwolili na to i za
130 złł najęli kilkanaście ubogiej szlachty który
zbrojną ręką przy cerkwi systemu opierać mieli
Jan III reskryptem swym d. 6 grudnia rozkazał
aby to Colloquium było w cerkwi S. Jurskiej.
Konstanty Duka Hospodar Moldawij listem
swym z 24 Lutego dziękuje bractwu że ciało
jego ojca zmarłego w Warszawie wyprowadzało
z świecami przez Lwów i posyła 125 talarów
lewkowych oraz dziękuje za życzenie dobrego
wstąpienia na tron. — Poseł rossyjski
który wtedy w Lwowie przy Janie III bawił darował
do cerkwi Stauropigialnej kosztowny feton. —
Przełożony szkoły farnej Łacińskiej ponoś Jezuita
podmówił studentów aby napadli szkołę ruską
książki wydzierali. Jan III d. 26 Kwietnia
rozkazał magistratowi ukarać owego Prefekta.
— Stefan Laurysiewicz legował Stauropigij
3700 złł.

1695. Zreparowano wieżę Kornjaktowską która
r. 1672 podczas oblężenia wiele ucierpiała

Jan III rozkazał Budowniczemu ſwemu Piotrowi
Beber aby zrobił abrys reparacyi i pozwolił z la:
ſów ſwoych brać drzewo potrzebne. Sama miedz do
pokrycia koſztowała 13,764 złł 1 gr. Koſzt przecho:
dził 24,000 złł.

1696 Otoczono monaſter i ogrod S. Onufrego mu:
rami, Szumlański pozwolił do tego bezpłatnie Ka:
mieni ze wſi ſwej Krzywczyce. — Za ſtaryiacie
kaplicy Bałabanowſkiej poſtawiono piękny ~~obraz~~
ołtarz matki boſkiej koſztem Piotra Siemiano:
wicza. Sławni Ruſini byli wtedy: Kraſsowſcy,
Laurysiewicze, Kiſielnicki, Joanowicz, Koren:
dowicz a Grecy: Jrzy Papara, Zota Isarowicz.

1697. Król August II d. 6 Oktobra podpiſał Ru:
sinom 4 przywileje 1) nadający Ruſinom równe z
Polakami swobody 2) zatwierdzający prawo ſtauro:
pigii i utrzymywania szerców przy takowej 3)
przyznawający rząd monaſterem S. Onufrego 4)
wyłączne prawo drukowania i ſprzedawania Ksiąg
ruſkich. — Była wtedy cerkiew S. Piotra i Pawła
pewnie na tym miejscu gdzie dziś na cmentarzu
ſtauropigialnym ſtał kamienny albowiem dla
rozszerzenia tej to cerkwi zakupiono za 6000
złł części kamienicy Laſkowſkiego także Teofilowi:
czowſką zwanej która tam ſtała gdzie teraz ſkład
Książek naprzeciw drukarni ruſkiej — Odmalowa:
no Deiſus w Kaplicy Bałabanowſkiej co
koſztowało 800 złł.

1699. Król d. 25 Czerwca nakazał magiſtratowi
lwowſkiemu aby Ruſini po Polakach i Ormianach dawa:
li ſwobodnie ſwe głosy. — Biſkup Szumlański na
naprawę ſtarożytnej cerkwi w Kryłoſie wzywał i ſtau:
ropigia dała 2000 złł.

1700. Biſkup Szumlański dotąd tajemny Unita
wyprzysięga się jawnie ſchizmy w Warſzawie przed
Nuncyuſzem papieſkim i prymaſem Radziejowſkim
Kardynałem; mając poplecznika w Staniſławie
Jabłonowſkim kaſzt. krakowſk. i hetm. w. K. wdziera
S. Piotra i Pawła z żołnierſtwem i gminem upoj:
nym cerkiew opanował i w niej tron ſwoj wyſta:
wił; na proteſtacyja Król d. 18 i 21 Czerwca zakazuje
Szumlańſkiemu aby Stauropigii gwałtem do
Unii nie przymuſzał. Tego roku obwiedziono mu:

naster S. Onufrego murem i przy tymże Kościele Kaplica S. Trójcy dobudowano. Koszt wynosił 2438 złł 12 gr. poświęcono Kaplicę dopiero 1704.

1701. Król listem d. 14 lutego wyznaczył Adama Sie: niawskiego wojewod. bełskiego Komisarzem dla dochodzenia bezprawiów które Szumlański Stauropigij uczynił. Zalecił mu aby bronił Stauropigią, cerkiew i monaster S. Onufrego odebrał: tron biskupa z cerkwi usunął. D. 8 lutego przyjęło 13 osób z bractwa unię

1703 w monasterku S. Jana Bohosłowa znajdował się zręczny rzeźbiarz Ihumen Dionizy.

1704 Karol XII ~~Lwów~~ naszedł d. 28 Augusta veteris styli z piątku na sobotę bardzo rano o 8 godzinie na całym zegarze Król szwedzki z Jeneratem Sztembokiem zdobyli miasto i nałożyli Kontrybucyję sama Stauropigia dać musiała 7051 talarów na całe miasto nałożone było 400000 talarów bitych potem ustąpili na 3 kroć; Sztembok jeneral dostał sobie 2000 czerw. złł; Stauropigia oddała srebra 571 grzywien 6 łotow 1850 talarów i t. p. razem uczyniło tal. bit. 7051.

1705 i 1706 głód i powietrze we Lwowie

1707 Wojska rosyjskie pod Lwowem. Piotr wielki główną miał kwaterę w Żółkwi. ~~Dał Ca~~ Dał car bractwu przywilej sprzedawania Książek na Ukrainie Księże Szczykow darował 300 złł Xie Płotowkin -100 złł - Szumlański kupił Kamienicę Tzarewiczowską naprzeciw Stauropigij leżącą na Seminaryjum ruskie.

1708 Stauropigialne bractwo przyjmuje uniję.

1709 mianowany za biskupa Barlaam Szeptycki Archimandryta Uniejowski starzec pobożny a r. 1710 poświęcony

1710 powietrze we Lwowie. Prefekt Teatynów we Lwowie był zesłany do Rzymu tajemnym donosicielem i przysłano go z Rzymu.

1713 Rusini lwowscy od Króla otrzymali potwierdzenie wszelkich swobód.

1715 nastąpił na opactwo Uniejowskie i biskupstwo Atanazy Szeptycki synowiec Leona

1719 powietrze we Lwowie tak że wszelkie handlowe stosunki a nawet i sądy przerwano.

1739 za potwierdzeniem Benedykta XIII odprawiła się
w S. Jura za Arcybiskupa Metropolitalnego
Atanazego Szeptyckiego Kapituła generalna
na której zakon Bazylianów podzielony zos:
tał na 2 prowincyje polską i litewską
zaś w Dubnie 1743 na kapitule generalnej zrobio:
no i Congregatia nad którą był Prothoarchi:
mandryta ten miał pod sobą opactwa w Gali:
cyi Onufryjskie, Uniowskie przez Zygmunta
I biskupstwu lwowskiemu nadane, Ławrowskie
Żołkiewskie na początku XVIII wieku przy kości:
le parafialnym fundowane

1722 monastery w Skicie i Krechowie skarży
ły bractwo o niewypłacanie procentów od
pewnych summ legowanych, a ponieważ
biskup wdzierał się i przywłaszczał sobie jakoweś prawo
nad Stauropigią, wyrobiło sobie bractwo Prokuratora
w Rzymie i wydało po łacinie w Rzymie księż:
kę w 101 paragrafach. Congregatio de propa:
ganda fide wydała wyrok że biskup żadnego
nad Stauropigią niema prawa d. 9 Septembra
1727. w Rzymie
1733 posiadało bractwo Stauropigialne 6
kamienic Laurysiewiczowska, Marapetańska
Leonowiczowska, Bałabanowska, Zachnowiczowska
ka tudzież 3 sklepy pod ratuszem
1740 przyjechał do Lwowa Stanisław Załuski
biskup Płocki Kanclerz Koronny
1741 Instigatorowa Koronna Pani Benne le
gowała Stauropigii 10000 złł. — Pokryto
blachą kopułę nad Kaplicą S. Piotra i Pawła przy
Stauropigialnej cerkwi
1744 Papież Benedykt XIV wydał bullę do Me:
tropolity aby znieść wszystkie monastery w któ:
rych się nie mieści 10 a przynajmniej 8 zakonników
1751 Studenci pauprowie w Bursie przy cerkwi
Stauropigialnej pobierali co tydzień legumina od
prowizorów krup, mąki, sadła.
1753 X. Lewiński ruski z X. Rymbała d. 11 No:
vembra gwałtem bazylianów z cerkwi Stauro:
pigialnej wyrzucili. Około r. 1736 dano ganki
żelazne w cerkwi Stauropigialnej pomalowano
świeżo ołtarz w Kaplicy pod wieżą
1753 zapadł dekret królewskich sądów asesorskich
w którym przyznano że Rusini mogą ze strony
miasta być delegatami na sejm mogą jako ław:
nicy zasiadać w senacie a z 3 burmistrzów
jeden ma być Rusin i. t. d.
1754 ponieważ się Bractwo opierało zaprowa:
dzeniu świeckiego ~~biskupa~~ wikarego przy cerkwi
Stauropigialnej bractwo d. 20 Czerwca zamknęło
cerkiew, biskup exkommunikował ich

1779 Piorun uderzył w wieżę ſtauropigij, d. 23 Kwietnia, która to wieża zgorzała, przy niej biblioteka, dzwony i dachy cerkiewne

1786 osadzono na wieży nowy dzwon wielki ważący 300 kamieni

1788 Cesarz dekretem nadwornym potwierdził bractwo Stauropigij.

1789 pierwszy raz za staraniem Michała Skara:
zewicza święcono Jordan na rynku.

1791 pokryto wieżę miedzią

1795 wymurowało bractwo Kamienicę Nr 192

1800 wymurowano kamienicę 193.